स्तम्भः यथा गच्छतः शकटस्याक्षमवशिष्टः स्थाणुर्न स्तभ्नाति तथा नीचं छिन्द्यादित्यर्थः ।

एकजम् ॥१५॥ य एक एवासहाय एव भूमेर्जातः तमेकजं यूपं वृश्चति ।

द्यां मा लेखीरिति (५.४३) पतन्तमभिमन्त्रयते ॥१६॥

न दक्षिणा पतेत् ॥१७॥ तथा यत्नः कर्तव्यः यथा स यूपो दक्षिणस्यां दिशि न पतेत् तस्यां दिशि पतन्तं बाधेतेत्यर्थः ।

अयꣳ हि त्वेति (५.४३) शोधनम् ॥१८॥ छिन्नस्य यूपवृक्षस्य शोधनं कुठारिणा शाखापर्णादिपातनं करोति । यूपस्यावश्यमर्थप्राप्तं शोधनमस्ति · अयं च मन्त्रस्तदेवाभिधातुं शक्तः · अतो लिङ्गात्सूत्रकृता तत्र विनियुक्तः · कथं पुनरेष मन्त्रः शोधनमभिदधाति परशुना शोध्यमानस्य यूपस्य सौभाग्यं दर्शनीयत्वं भवति एवं चाभिधीयते मह्यं सौभगायेति तस्मादनेन मन्त्रेण शोधनं कर्तव्यम् इति प्राप्तऽआह ·

अभिमन्त्रणशेषो वाविशेषोपदेशात् ॥१९॥ वाशब्दः पूर्वोक्तपक्षनिरासार्थः · अभिमन्त्रणशेष एवायम् अयं हि त्वेति मन्त्रः नानेन शोधनं कर्तव्यमिति · कुतः अंशात् यतो नायं मन्त्रो विशेषेण शोधने केनचिदुपदिश्यते · अतोऽभिमन्त्रणमन्त्रस्य द्यां मा लेखीरित्यस्यैवायं शेषो न मन्त्रान्तरम् · यदुक्तम् लिङ्गाच्छोधने विनियोग इति तन्न मन्त्राणामविधायकत्वादिति · वस्तुतस्तु तादृशं लिङ्गमपि नास्ति यद्बलाच्छोधने विनियुज्येत[1] · तस्मादभिंष एव शोधनं तु तूष्णीं कर्तव्यम् ।

अतस्त्वमित्याव्रश्चने (५.४३) जुहोति ॥२०॥ आज्यस्थाल्याः सकाशात्सकृद्गृहीतं जुह्वां गृहीत्वा परिस्तीर्यावश्चने जुहोति · आवृश्चते[2] यूपोऽस्मादित्याव्रश्चनः स्थाणौ छेदनप्रदेशः तं होमेन संस्करोति ।

यूपे वा तत्संस्कारात् ॥२१॥ अथवा यूपे एतामाहुतिं जुहोति न स्थाणौ · आहुत्या हि यूपः संस्कर्तव्यो न स्थाणुः · आव्रश्चनशब्देन छेद

---

१) °ज्यते AB. — C. is doubtfal, but may be read ज्येत · २) Thus C. °व्रश्चते AB.